

יבמות כד

מתני' מצוה בגדול לייבם, ואם קדם הקטן זכה:

וּלְקַחְהָ לּוֹ לְאִשָּׁה וַיִּבְמָהּ: וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם עַל שֵׁם אָחִיו הַמֵּת וְלֹא יִמָּחֶה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל:

מצוה בגדול לייבם כרז לאילנות לנחלה (לא ללש) כרז לסמים מצוה

אימא בכור לייבם פשוט לא לייבם?
א"כ אשת אחיו שלא היה בעולמו דמיעט רחמנא למה לי?!
ואימא למעוטי בוכרא דאמא?
יבום בנחלה תלה רחמנא, ונחלה מן האב ולא מן האם!
ואימא כי איכא בכור תתקיים מצות יבום [אפי' בפשוט], כי ליכא בכור לא תתקיים מצות יבום?
אמר קרא ומת אחד מהם, מי לא עסקינן דמית בכור ואמר רחמנא לייבם קטן?!
ואימא דמית קטן ואמר רחמנא לייבם בכור?
הא מיעט רחמנא אשת אחיו שלא היה בעולמו!
ואימא כי ליכא בכור, קדם קטן זכה. ואי איכא בכור, קדם קטן לא זכה?
אמר קרא כי ישבו אחים יחדו, הוקשה ישיבת אחים זה לזה!
ואימא כי איכא בכור ליהדר אגדול, כי ליכא בכור אין חוזרין אצל גדול?
כבכור, מה בכור בכורתו גרמה לו, אף גדול גדולתו גרמה לו!
ואימא כי מייבם בכור לישקול נחלה, כי מייבם פשוט לא לישקול נחלה?
אמר קרא יקום על שם אחיו והרי קם!
ואלא בכור דקרייה רחמנא למאי הלכתא?
לגריעותא: מה בכור אינו נוטל בראוי כבמוחזק, אף האי אינו נוטל בראוי כבמוחזק!

הנטען על אשת איש והוציאוה מתחת ידו אע"פ שכנס יוציא. אמר רב ובעדים.

מסקנא			הוה אמינא (ומסקנת איבע"א)		
שלא בעדים [ב' אופני היתר]			בעדים		
בבנים	בלא בנים		[אין שום היתר]		
	הפסיק אחר	לא הפסיק אחר			
לא יוציא	לא יוציא	יוציא	יוציא	לא יוציא	יוציא

המשנה והברייתות לפי רב במסקנא (א)

המשנה	הנטען על אשת איש והוציאוה	המשנה
היינו ע"י עדים [מדלא קתני "והוציאה] משמע בבית דין, היינו ע"י עדים	אבל שלא בעדים לא יוציא. ומיירי ביש לה בנים	אע"פ שכנס יוציא
למסקנא צ"ל "והוציאה", דהיינו שלא בעדים	דוקא שהפסיק אחר. אבל לא הפסיק אחר, יוציא אף בלי עדים	הנטען על אשת איש והוציאוה על ידו
יוציא. שלא בעדים ולא הפסיק אחר	שלא בעדים. ואי"צ הפסיק אחר	אם כנס לא יוציא.
שלא בעדים. ואי"צ הפסיק אחר	שלא בעדים. ואי"צ הפסיק אחר	בד"א כשאין לה בנים
שלא בעדים. ואי"צ הפסיק אחר	שלא בעדים. ואי"צ הפסיק אחר	אבל יש לה בנים לא תצא
שלא בעדים. ואי"צ הפסיק אחר	שלא בעדים. ואי"צ הפסיק אחר	ואם באו עדי טומאה אפי' יש לה כמה בנים תצא